

Список літератури:

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua>
2. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Інструкція, затверджена Постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/stru#Stru>
3. Рашкован В. Концентрація банківської системи України: міфи та факти / В. Рашкован, Р. Корнилюк // Вісник НБУ. – 2015. – № 12. – С. 6–38.
4. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. CIA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2092rank.html>
7. The Global Competitiveness Report 2014–2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf

**Кудляк Ю. В.
Барилюк І. В.
Пайтра Н. Г.**

Львівський національний університет імені Івана Франко

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Резюме

В статье проанализированы показатели развития банковской системы Украины за период 2009–2015 гг. Рассмотрена структура финансовых ресурсов банков, качество кредитной политики, рентабельность собственного капитала и активов банков. Определены основные диспропорции в развитии отечественного банковского бизнеса и ключевые направления монетарного регулирования.

Ключевые слова: банк, кредит, депозит, рентабельность собственного капитала, рентабельность активов.

**Kudliak Y. V.
Bariliuk I. V.
Paitra N. G.**

Ivan Franko National University of Lviv

THE ASSESSMENT OF DEVELOPMENT EFFECTIVENESS OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Summary

The article analyses the indicators of Ukrainian banking system development during the period 2009-2015. The focus is on the structure of financial resources of banks, the quality of credit policies, return on equity and assets of banks. The main imbalances in the development of the domestic banking business and the key directions of monetary regulation are identified.

Key words: bank, loan, deposit, ROE, ROA.

УДК 336.018+336.57

**Лиса О. В.
Кухарєва О. О.**

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Досліджено сутність поняття «фінансова безпека домогосподарств» у контексті розгляду компонентного складу фінансової безпеки держави. Визначено фінансові ризики, з якими зіштовхуються домогосподарства, та розглянуто джерела їх виникнення. Особлива увага при розгляді загроз фінансовій безпеці домогосподарств приділена зростанню комунальних тарифів.

Ключові слова: фінансова безпека домогосподарств, фінансові ризики, комунальні тарифи, прожитковий мінімум, заробітна плата.

Постановка проблеми. Останнім часом актуальності набула проблема виявлення засобів адекватного реагування на зовнішні, а особливо на внутрішні виклики економіці України. У зв'язку з цим, з'явилася нагальна потреба в забезпеченні й підтримці на необхідному рівні фінансової безпеки України. Поняття «фінансова безпека держави» трактується науковцями в різних аспектах.

Так, під фінансовою безпекою держави можна розуміти такий стан фінансово-кредитної системи держави, який характеризується наявністю необхідних фінансових інструментів і розробленістю механізму їх системного функціонування, що дає змогу протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам та сприяє поверненню цієї системи до ефективного функціонування. Зазначена система

фінансових інструментів за умови їх системного використання має забезпечувати захист національних фінансових інтересів, а також інтересів суб'єктів господарювання і фізичних осіб (або домогосподарств).

У системі фінансової безпеки держави важливими, на нашу думку, є два основних компонента мікрорівня: фінансова безпека суб'єктів підприємницької діяльності (реального сектору) та фінансова безпека домогосподарств. Наразі вважаємо за доцільне зупинитися на розгляді сутності фінансової безпеки домогосподарств та негативних чинників, що їй загрожують.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує досить багато вітчизняних і закордонних наукових досліджень, присвячених проблемам оцінювання, забезпечення й підтримки фінансової безпеки домогосподарств. Загальновідомі наукові праці таких науковців і дослідників, як О. Барановський [1], Ю. Воробйов [2], О. Воробйова [3], М. Єрмошенко [4], Л. Коваль [5], Г. Коцюрубенко, Г. Пастернак-Таранушенко, І. Ревак [6], Р. Сніщенко [7] та інших. У наукових роботах цих учених подано трактування сутності таких понять, як «фінансова безпека» і «фінансовий ризик», наводяться показники їх оцінювання, характеризується вплив тих чи інших факторів на фінансову безпеку держави, суб'єктів підприємницької діяльності, домогосподарств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Як уже зазначалося, фінансова безпека домогосподарств є однією з компонентів фінансової безпеки держави. Більшість науковців не надають особливого значення цьому складнику, оскільки вітчизняний підхід до тлумачення сутності категорії «фінансова безпека держави» визначає фінансову безпеку домогосподарств як похідну від фінансової безпеки держави. Не зовсім погоджуючись із таким підходом, вважаємо за доцільне все ж таки розглянути фінансову безпеку домогосподарств детальніше та визначити характер її взаємозв'язку з фінансовою безпекою держави.

Метою статті є актуалізація розуміння фінансової безпеки домогосподарств як одним із базових складників фінансової безпеки держави, а також дослідження фінансових ризиків домогосподарств та загроз їх фінансовій безпеці.

Виклад основного матеріалу дослідження. У визначенні сутності поняття «фінансова безпека» в економічній літературі спостерігається застосування двох різноспрямованих підходів. Умовно їх можна визначити як вітчизняний та закордонний. Їх сутність досить вдало охарактеризували науковці В. Дмитрієв [8] та З. Гук [9]. Мета вітчизняного підходу полягає в тому, що фінансова безпека розглядається як безпека держави та промислових підприємств (реального сектору), яка вже потім визначає фінансову безпеку домогосподарств та окремих громадян. Сутність закордонного підходу, навпаки, полягає в розгляді фінансової безпеки домогосподарств як первісної основи, що дає змогу через задоволення власних потреб громадян забезпечити безпеку функціонування всієї фінансової системи країни.

Така різниця в підходах до визначення фінансової безпеки свідчить про різницю в національному менталітеті. Ментальність громадян пострадянських країн навіть після переходу на ринкову модель фінансової системи все ще змушує вважати, що їх фінансовою безпекою має опікуватися держава. У США та деяких країнах Західної

Європи, навпаки, завжди культивувався принцип самозабезпеченості для фізичних осіб і самофінансування для юридичних осіб. Таким чином, фінансова безпека цих держав завжди була інтегрованим показником фінансової безпеки окремих домогосподарств та підприємств. Наразі слід зазначити, що в Україні такий підхід набуває розповсюдження. Зважаючи на періодичні економічні й фінансові кризи, високий рівень корупційності під час розподілу державних ресурсів, правовий нігілізм державних чиновників, домогосподарства все частіше перестають сподіватися на допомогу держави і беруть відповідальність за власну фінансову безпеку на себе.

Існують різні підходи до визначення сутності фінансової безпеки домогосподарств, зокрема, як:

- певний стан фінансів домогосподарств;
- ієрархічну систему, що складається з сукупності взаємопов'язаних елементів;
- рівень захищеності фінансових інтересів домогосподарств;
- результат реалізації фінансових (або суспільно-економічних) відносин у суспільстві, якщо вони ефективно функціонують;
- складник підсистеми фінансової безпеки держави.

Найбільш ґрунтовного, на нашу думку, визначення фінансової безпеки домогосподарств надав відомий учений Ю. Воробйов: «Фінансова безпека домашніх господарств як економічне поняття – це сукупність соціально-економічних і правових відносин, що забезпечують такий стан фінансів домашніх господарств, при якому вони стійкі до зовнішніх загроз та ризиків, незалежні в ефективному формуванні та в раціональному використанні фінансових ресурсів для реалізації своїх функцій» [2].

У цілому вважаємо, що фінансову безпеку домогосподарств можна визначити як такий стан фінансів домогосподарств, при якому вони здатні протистояти різноманітним загрозам і ризикам, раціонально формуючи та ефективно використовуючи свої фінансові ресурси.

Загрози фінансовій безпеці домогосподарств також можна поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх загроз фінансової безпеки домогосподарств можна віднести:

- ведення в країні військових дій;
- політична й економічна нестабільність;
- криза фінансово-кредитної системи;
- високий рівень інфляції;
- нестабільність валютного курсу;
- недосконалість державної фінансової політики;
- високий рівень податкового навантаження на доходи домогосподарств тощо.

До внутрішніх загроз можна віднести:

- втрату основного місця роботи чи працевдатності, результатом чого є втрата доходів;
- неефективне й нераціональне використання майна, що спричинило недоотримання потенційних доходів від його використання або зростання витрат на його утримання;
- невдале інвестування заощаджень, що привело до втрати значного їх обсягу;
- ведення ризикованої підприємницької діяльності, в результаті якої виникли непередбачені витрати, тощо.

При цьому загрози фінансовій безпеці домогосподарств пов'язані з певними ризиками, які умовно можна поділити на чотири групи (див. рис. 1).

Важливим фактором підтримання фінансової безпеки домогосподарств є їх спроможність своєчасно й у повному обсязі розраховуватися за спожиті послуги житлово-комунального господарства (далі – ЖКГ). Сучасна ситуація, що виникла 2015 р. у сфері встановлення тарифів на послуги ЖКГ, свідчить не тільки про непрогнозованість дій влади, корумпованість і монополізацію в сфері ЖКГ, а й про реальну загрозу фінансовій безпеці багатьом домогосподарствам України.

Розглядаючи табл. 1 і 2, можна зазначити таке:
1. Загальні ресурси домогосподарств перевищували їх загальні витрати впродовж усього періоду дослідження, тобто у домогосподарств залишалися кошти для заощаджень. Але в 2014 р. ця різниця зменшилася (у середньому на 136 грн у розрахунку на одне домогосподарство). У 2015 р. ця різниця становила вже 282 грн в розрахунку на одне домогосподарство, тобто знизилася на 232 грн порівняно з 2014 р. і була найнижчою за весь досліджуваний період. Це свідчить про відсутність фінансової спро-

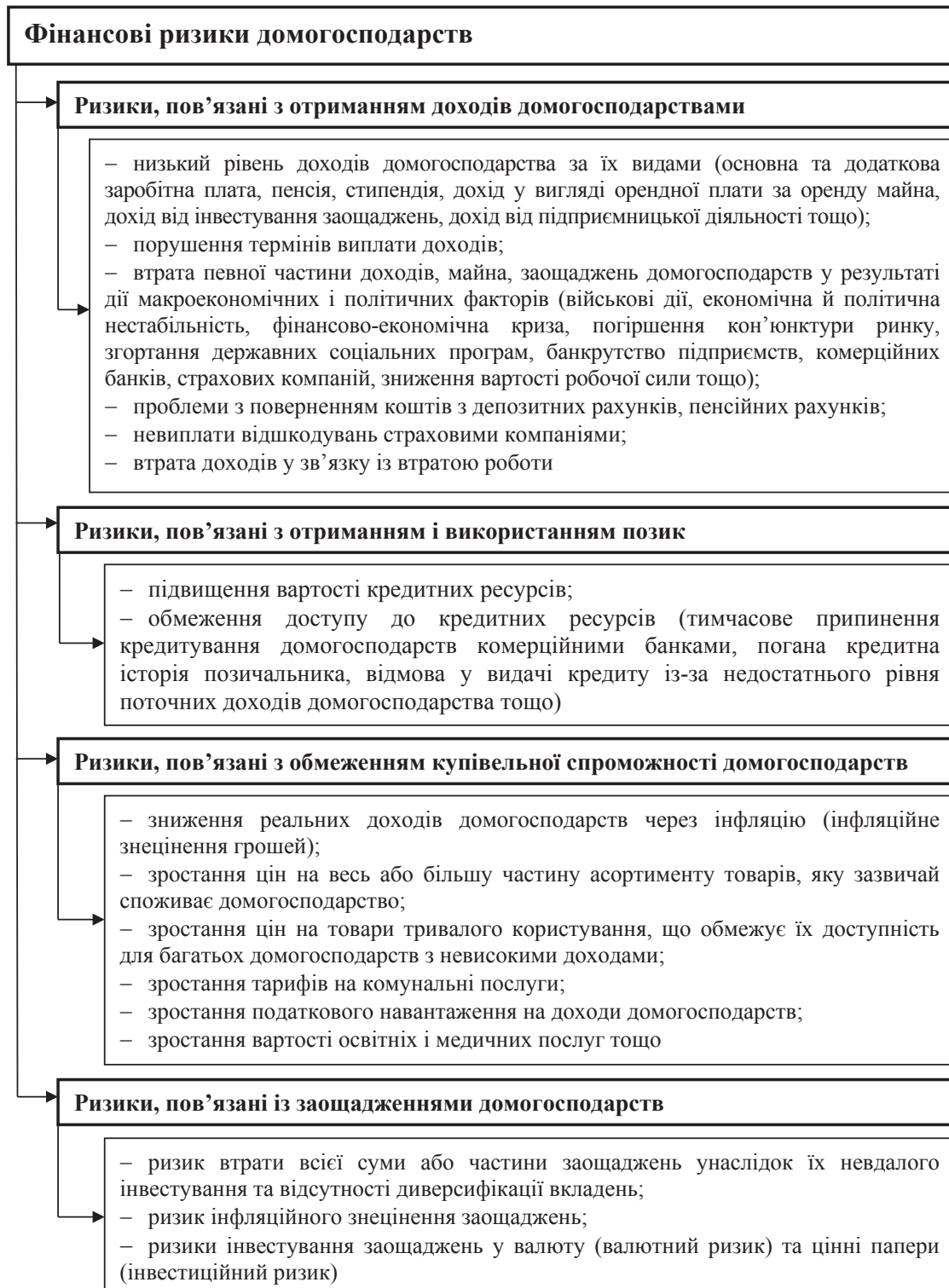

Рис. 1. Фінансові ризики домогосподарств та джерела їх виникнення

можності домогосподарств робити заощадження і, відповідно, виступати суб'єктами інвестування. Зважаючи на таку ситуацію, ця тенденція матиме продовження й у 2016 р.

2. Темпи зростання загальних ресурсів домогосподарств упродовж 2010 та 2012–2013 рр. перевищували темпи зростання їх загальних витрат. Виключенням становили 2011 та 2014–2015 рр.,

коли сукупні витрати домогосподарств зростали швидше, ніж їх загальні ресурси (хоча 2014–2015 рр. характеризувалися інтенсивністю – різниця між темпами зростання збільшилася з 4% у 2014 р. до 7% у 2015 р.). Якщо така ситуація буде повторюватися і в наступних роках. Це означає, що домогосподарства змушені будуть використовувати свої заощадження попередніх років.

Таблиця 1

**Узагальнені показники витрат домогосподарств
на оплату комунальних послуг в Україні за 2010–2015 рр.**

Показники	Роки					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Загальні ресурси в середньому за місяць на одне домогосподарство, грн	3 481,0	3 853,9	4 144,5	4 470,5	4 563,3	5 064,0
Темп зростання загальних ресурсів домогосподарства, %	115,0	110,7	107,5	107,9	102,1	111,0
Загальні витрати в середньому на місяць у розрахунку на одне домогосподарство, грн	3 073,3	3 458,0	3 592,1	3 820,3	4 048,9	4 782,0
Темп зростання загальних витрат домогосподарства, %	111,6	112,5	103,9	106,4	106,0	118,1
Витрати домогосподарства на оплату комунальних послуг, грн	233,5	276,6	298,1	305,6	328,0	516,5
Темп зростання витрат домогосподарства на оплату комунальних послуг, %	110,1	118,5	107,8	102,5	107,3	157,5
Частка витрат на оплату комунальних послуг в сукупних витратах домогосподарства, %	7,6	8,0	8,3	8,0	8,1	10,8
Мінімальна заробітна плата (на кінець року), грн	922,0	1 004,0	1 134,0	1 218,0	1 218,0	1 218,0 (1 378,0 – з 1 вересня 2015 р.)
Частка витрат на оплату комунальних послуг в мінімальній з/п, %	25,3	27,5	26,3	25,1	26,9	42,4 (37,5 – з 1 вересня 2015 р.)
Прожитковий мінімум (загальний), грн	875,0	953,0	1 095,0	1 176,0	1 176,0	1 176,0 (1 330,0 – з 1 вересня 2015 р.)
Частка витрат на оплату комунальних послуг в прожитковому мінімумі, %	26,7	29,0	27,2	26,0	27,9	43,9 (38,8 – з 1 вересня 2015 р.)

* – попередні дані.

Джерело: побудовано автором на основі [10]

Таблиця 2

Індекси споживчих цін на деякі товари та послуги у 2010–2015 рр.

Показники	Роки					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Індекс інфляції (індекс споживчих цін), %	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9	143,3
<i>Індекси споживчих цін у % на:</i>						
– продукти харчування та безалкогольні напої	110,6	101,7	97,7	99,3	124,8	141,5
– алкоголь, тютюн	122,1	108,8	107,0	110,1	125,9	122,7
– одяг, взуття	102,2	101,0	97,7	96,5	114,5	135,0
– послуги ЖКГ	113,8	111,0	100,7	100,3	134,3	203,0
– побутову техніку та предмети домашнього вжитку	101,2	103,5	100,5	99,3	127,9	136,0
– охорону здоров'я	105,8	106,4	102,0	103,0	130,0	129,1
– транспорт	106,6	120,9	104,1	101,3	141,6	120,4
– зв'язок	91,1	103,5	101,4	100,9	102,4	107,0
– відпочинок і культуру	102,5	103,2	100,2	99,7	124,8	137,9
– освіту	110,3	105,7	104,4	102,2	104,7	124,2
– ресторани й готелі	107,4	107,2	102,8	101,4	114,0	123,3
– інше	108,7	105,4	102,2	102,5	124,5	131,4
Відхилення індексу споживчих цін на послуги ЖКГ від індексу інфляції, %	+4,7	+6,4	+0,9	-0,2	+9,4	+55,6

Джерело: побудовано автором на основі [10]

3. Частка витрат на оплату комунальних послуг в загальних витратах домогосподарства впродовж усього досліджуваного періоду коливається на рівні близько 8,0% (мінімальне значення цього показника спостерігалось у 2010 р. – 7,6%, а максимальне (8,3%) – у 2012 р.). Однак у 2015 р. цей показник суттєво збільшився – до 10,8%, що є результатом зростання комунальних тарифів. Зазначимо, що ця частка могла бути значно вищою, якщо б не була впроваджена державна програма адресної підтримки окремих верств населення шляхом субсидування оплати спожитих ними комунальних послуг. Крім того, зважаючи на підвищення рівня комунальних тарифів, домогосподарства змушені були вдаватися до зменшення споживання комунальних послуг (газу, води, електроенергії тощо). При цьому в сільській місцевості домогосподарства вдавалися до економії шляхом часткового переходу на альтернативні джерела опалення (дрова, вугілля тощо).

4. Витрати середньостатистичного домогосподарства на оплату комунальних послуг у 2011, 2012 та 2015 рр. інтенсивно зростали, ніж загальні витрати та сукупні доходи домогосподарства. При цьому в 2015 р. різниця в темпах зростання складала вже близько 40%. В інші роки темпи зростання витрат на оплату комунальних послуг відповідали темпам зростання загальних витрат домогосподарств.

5. Згідно з даними 2015 р., частка комунальних платежів у прожитковому мінімумі та в мінімальній заробітній платі зросла більше ніж у 1,5 рази порівняно з попередніми роками. Таким чином, у 2015 р. відбулося суттєве збільшення витрат домогосподарств на оплату послуг ЖКГ, що скоротило їх поточне споживання та фактично унеможливило заощадження.

6. Індекс споживчих цін на послуги ЖКГ у 2014 р. та особливо в 2015 р. суттєво перевищив

як індекс інфляції в цілому, так і індекс споживчих цін на продукти харчування зокрема. Це означає, що комунальні тарифи зросли значно швидше, ніж ціни на продукти харчування. Крім того, перевищення темпів зростання комунальних тарифів над темпами інфляції означає, що навіть за умови індексації доходів домогосподарств на рівень інфляції вони все ж таки відчують зростання поточних витрат шляхом збільшення загального обсягу комунальних платежів.

Ураховуючи суттєве зростання комунальних тарифів і, відповідно, обсягу витрат на оплату комунальних послуг, спожитих домогосподарствами, вбачається доцільним і цілком обґрунтованим підвищення рівня прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати (і всіх виплат, що на ній базуються) на величину, що відповідає темпу зростання обсягу комунальних платежів. За інших умов більшість домогосподарств буде знаходитись у фінансовій небезпеці, оскільки постійно буде обмежуватись їх поточне споживання, а придбання товарів тривалого користування стане зовсім неможливим. На жаль, адресні субсидії, що отримують окремі домогосподарства на оплату комунальних послуг, ситуацію наразі не врятують.

Висновки. Фінансова безпека домогосподарств є одним із базових складників фінансової безпеки держави. Проведене дослідження дало змогу дійти висновку, що наразі вітчизняні домогосподарства перебувають у стані фінансової небезпеки. Ідентифіковані й потенційні загрози фінансовій безпеці домогосподарства викликані певними ризиками. Для ефективного управління ризиками їх доцільно певним чином систематизувати. До складу загроз фінансовій безпеці домогосподарств, які останнім часом набули особливої актуальності, є суттєве зростання тарифів на житлово-комунальні послуги, а також споживчих цін на продукти харчування.

Список літератури:

1. Барановський О. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : [монографія] / О. Барановський. – К. : КНТЕУ, 2004. – 759 с.
2. Воробйов Ю. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави : [монографія] / Ю. Воробйов, В. Воробйов. – Сімферополь : АРІАЛ, 2013. – 232 с.
3. Воробйова О. Фінансова безпека на мікро- та макрорівнях / О. Воробйова // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2012. – № 2. – С. 6–10.
4. Єрмошенко М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство : [монографія] / М. Єрмошенко, К. Горячева. – К. : Національна академія управління, 2010. – 231 с.
5. Коваль Л. Понятійно-категоріальний апарат дослідження фінансової безпеки / Л. Коваль // Фінансовий простір. – 2013. – № 3(11). – С. 95–100.
6. Ревак І. Об'єкти та суб'єкти фінансової безпеки – базові складники системи фінансової безпеки держави / І. Ревак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/portal/Natural/Vetp/2010_29/10rioofs.pdf
7. Сніщенко Р. Фінансова безпека домогосподарств у період нестабільності економіки / Р. Сніщенко // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – 2014. – № 1. – С. 143–159.
8. Дмитрієв В. Сучасний американський досвід оцінювання рівня національної фінансової безпеки та можливість його використання у вітчизняній практиці / В. Дмитрієв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://American_experience.pdf
9. Гук З. Специфіка підходів до розкриття сутності економічної та фінансової безпеки підприємств / З. Гук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua>
10. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>

**Лыса Е. В.
Кухарева О. А.**

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

АНАЛИЗ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ДОМОХОЗЯЙСТВ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Резюме

Исследовано сущность понятия «финансовая безопасность домохозяйства» в контексте рассмотрения компонентного состава финансовой безопасности государства. Определены финансовые риски, с которым сталкиваются домохозяйства, и рассмотрены источники их возникновения. Особое внимание при рассмотрении угроз финансовой безопасности домохозяйств уделено росту коммунальных тарифов.

Ключевые слова: финансовая безопасность домохозяйств, финансовые риски, коммунальные тарифы, прожиточный минимум, минимальная зарплата.

**Lysa O. V.
Kuhareva O. O.**

Oles Honchar Dnepropetrovsk National University

ANALYSIS OF DOMESTIC HOUSEHOLD FINANCIAL SECURITY IN MODERN CONDITIONS

Summary

Essence of concept «Financial safety of households » is investigational in the context of consideration of component composition of financial safety of the state. Identified financial risks faced by households and considered the sources of their origin. The special attention at consideration of threats of financial safety of households is given of increased of utility tariffs.

Key words: financial safety of households, financial risks, utility tariffs, living wage, minimum wage.

УДК 336.71

**Лисенок О. В.
Бадзим О. С.**

Київський національний торговельно-економічний університет

Древуш А. Р.

Національний банк України

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті сформовано систему управління кредитним ризиком, яка включає такі підсистеми: інформаційно-управлінську, організації кредитної діяльності, встановлення лімітів кредитування, визначення ціни кредиту, аналізу й оцінки індивідуальних кредитних ризиків, аналізу й оцінки загального кредитного ризику, санкціонування кредитів, супроводження кредитів та управлінського контролю, управління проблемними кредитами. Розглянуто основні методи управління кредитним ризиком, такі як диверсифікація, сек'юритизація, встановлення внутрішньобанківських лімітів, формування резерву на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банківських установ. Проаналізовано ризики кредитного портфеля українських банків.

Ключові слова: система, кредитний ризик, кредитний портфель, диверсифікація, сек'юритизація, ліміти, резерв.

Постановка проблеми. Управління кредитною діяльністю банків є одним із основних напрямів наукових досліджень, адже кредитування завжди було й залишається пріоритетною економічною функцією банків. Тому визначення ефективних методів управління кредитним ризиком в умовах нестабільності вітчизняної економіки є необхідною умовою підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності банків та раціональної організації кредитного процесу.

На сьогодні проблема управління кредитним ризиком у банку залишається однією з найактуальніших, оскільки надання кредитів є найпоширенішою операцією банків, яка створює основну частину їх доходу, однак аналіз ситуації, яка склалася у вітчизняній банківській системі, свідчить, що багато банків зазнає суттєвих фінансо-

вих проблем у зв'язку з надзвичайно ризиковою кредитною діяльністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення економічної літератури свідчить, що кредитна діяльність банківських установ та управління кредитним ризиком банків традиційно перебуває у центрі уваги науковців та економістів і залишається на сьогодні чи не найбільш дослідженим розділом банківської справи. Значний внесок у розробку питань кредитування банками зробили сучасні економісти К. Блюмфілд, В. Лексис, Д. Мак-Нотон, Е. Рід, С. Роуз, Дж. Сінкі. Дослідженню теорії та практики організації кредитних відносин та процесу управління кредитним ризиком за умов наближення до міжнародних стандартів банківського кредитування сприяють праці вітчизняних вчених-економістів В. Андрущенко,